

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

2008/1 BTL 206 (Gældende)

Betænkning over Forslag til lov om ændring af lov om afgift af chokolade- og sukkervarer m.m., lov om afgift af konsum-is, lov om afgift af mineralvand m.v., lov om tobaksafgifter og lov om afgift af øl, vin og frugtvin m.m.
(Afgiftsforhøjelser på chokolade, is, sukkerholdigt sodavand og tobak samt afgiftsnedsættelse på sukkerfrit sodavand)

Ministerium: Folketinget

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af chokolade- og sukkervarer m.m., lov om afgift af konsum-is, lov om afgift af mineralvand m.v., lov om tobaksafgifter og lov om afgift af øl, vin og frugtvin m.m.

(Afgiftsforhøjelser på chokolade, is, sukkerholdigt sodavand og tobak samt afgiftsnedsættelse på sukkerfrit sodavand)

[af skatteministeren (Kristian Jensen)]

1. Ændringsforslag

Skatteministeren har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 22. april 2009 og var til 1. behandling den 30. april 2009. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Skatteudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og skatteministeren sendte den 23. marts 2009 dette udkast til udvalget, jf. SAU alm. del – bilag 217. Den 3. april og 22. april 2009 sendte skatteministeren indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Bryggeriforeningen,

Dansk Isindustri,

De Samvirkende Købmænd,

DI,

Dorthe Dybdahl, Gludsted, og

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer.

Skatteministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser.

Deputationer

Endvidere har Dansk Isindustri og De Samvirkende Købmænd mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 26 spørgsmål til skatteministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *mindretal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Venstres, Dansk Folkepartis og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget finder, at skattereformen afgørende sænker skatten på arbejde. Indkomstskatten nedsættes med 29 mia. kr. og sikrer, at det bedre kan betale sig at arbejde, at yde en ekstra indsats, at uddanne sig, og i det hele taget er reformen yderst gavnlig for dansk økonomi.

Siden 2001 har VK-regeringen med støtte fra Dansk Folkeparti fastholdt skattestoppet som grundlag for skattepolitikken. Samtidig har VK-regeringen og Dansk Folkeparti med forårspakken i 2004 og »Lavere skat på arbejde« fra 2007 sænket skatten på arbejde. Med skattereformen gennemføres så den største nedsættelse af skatten på arbejde nogensinde.

Marginalskatten sænkes med 7 procentpoint, således at den højeste marginalskat sænkes fra 63 til 56 pct. Den højere topskattegrænse løfter 350.000 danskere ud af topskatten. Nedsættelse af bundskatten med 1,5 procentpoint sikrer, at der også er lettelser i skatten for alle indkomster.

Skattereformen er socialt afbalanceret. Det har været et centralt punkt, at det fortsat er de bredeste skuldre, der skal bære de tungeste byrder. Som det fremgår af skatteministerens svar på lovforslag nr. L 195 – spørgsmål 3, så er det sådan, at med det gældende skattesystem betaler de 10 pct. af befolkningen med de højeste bruttoindkomster 15,3 gange mere i indkomstskat end de 10 pct. med de laveste bruttoindkomster. Med skattenedsættelserne i 2010 øges det til 16,1. I forhold til de samlede skattebetalinger betaler de 10 pct. højeste indkomster 11 gange mere i skat end de 10 pct. laveste indkomster. Efter skattereformen ændres dette tal til 10,9.

Med en indkomstafhængig grøn check og forhøjelse af beløbsgrænsen for friplads i daginstitution samt forhøjelse af pensionstillægget tages der målrettede initiativer til at sikre en social balance i skattereformen. Faktum er, at over halvdelen af skattelettelserne i skattereformen gives i bunden af skatteskalaen.

Skattereformen fortsætter trygheden for de danske boligejere. Skattestoppet har siden 2001 sikret tryghed for danske boligejere. Derfor har det været afgørende, at skattereformen følges op med en fortsættelse af skattestoppet. Med reformen sænkes rentefradrag alene for familier med renteudgifter over 100.000 kr. (50.000 kr. for enlige). Dertil kommer, at det aftrappede fradrag indføres skånsomt fra 2012 til og med 2019. Og for at der ikke skal være den mindste tvivl om, at husejerne kan sove trygt om natten, så suppleres dette med en kompensationsmodel. En kompensationsmodel, som sikrer, at hvis den lavere værdi af rentefradraget og ligningsmæssige fradrag ikke opvejes af lavere indkomstskat, så kompenseres man krone for krone. VKO har siden 2001 stået vagt om boligejernes situation. Det står partierne fortsat ved, og derfor kan boligejerne fortsat sove trygt om natten.

Skattereformen er fuldt finansieret. Skattereformen øger den finanspolitiske holdbarhed med 5,5 mia. kr. Dermed slås der endnu engang en tyk pæl igennem påstanden om, at der er et modsætningsforhold mellem lavere skat og bedre velfærd.

Samtidig er skattereformen endnu et tiltag til at sætte aktivt ind mod de negative konsekvenser for dansk økonomi af den internationale finanskrisen. Skattereformen underfinansieres de første år. Det betyder, at i 2010 øges danskernes rådighedsbeløb med 13 mia. kr. Dermed får danskerne flere penge mellem hænderne, og det ruste de danske familier i en vanskelig økonomisk situation og bidrager til øget økonomisk aktivitet.

Ud over at øge den finanspolitiske holdbarhed øger skattereformen arbejdsudbuddet med godt 19.000 personer. I øjeblikket er ledigheden stigende, men for under et år siden var mangelen på arbejdskraft i Danmark medvirkende til, at danske virksomheder måtte sige nej til ordrer på grund af mangel på arbejdskraft. Med den demografiske udvikling er det vigtigt, at arbejdsudbuddet øges. Det er af afgørende betydning, når vi er på den anden side af finanskrisen. De lavere marginalskatter bidrager til, at arbejdsudbuddet øges. Dermed sikrer den lavere skat på arbejde også, at arbejdsmarkedet og den danske økonomi er bedre rustet til fremtidens udfordringer.

Skattereformen er samtidig en grøn reform. Den lavere skat på arbejde finansieres bl.a. gennem højere afgifter på miljøbelastende og energiforbrugende adfærd. Det bidrager til at sikre ambitiøse målsætninger på miljø- og klimaområdet. Der tages hensyn til energitunge virksomheders konkurrenceevne, ved at

de stigende energiafgifter indføres med en tredjedel frem til og med 2012, hvor de energiintensive virksomheders konkurrenceevne analyseres. Højere afgift på spildevand og ekstra afgift for dieseldrevne personbiler er yderligere miljøtiltag i skattereformen.

Skattereformen indeholder også sundhedsfremmende tiltag. For at fremme folkesundheden og for at finansiere lavere skat på arbejde forhøjes en række afgifter, herunder tobaksafgifterne og is- og chokoladeafgifterne, mens der indføres en afgift på mættet fedt. Dermed benyttes afgifter til aktivt at fremme folkesundheden, samtidig med at der tages det fornødne hensyn til grænsehandelsproblematikken. Det personlige ansvar for ens egen sundhed er naturligvis fortsat det centrale, men de sundhedsfremmende afgifter fremmer valget af en sundere livsstil.

Med skattereformen afskaffes en række særordninger og undtagelser i skatte- og momssystemet. Dermed er dansk erhvervsliv med til at finansiere et meget stort ønske om lavere skat på arbejde, ligesom skatte-, afgifts- og momssystemet gøres enklere.

Samlet er skattereformen et stort aktiv for Danmark. Med skattereformen bliver Danmark rigere. Danmark rustes bedre til at komme igennem den internationale finanskrise. Den er socialt afbalanceret, fuldt finansieret og fremmer miljørigtig og energibesparende adfærd. Skattereformen fremtidssikrer det danske skattesystem.

Et *andet mindretal* i udvalget (S, SF, RV og EL) vil stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling. Mindretallet stemmer hverken for eller imod det stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget kan støtte de angivne intentioner om at øge afgifterne på cigaretter, tobak, is, slik og sukkerholdigt sodavand med det formål at styrke folkesundheden og forøge den gennemsnitlige levealder. Lovforslaget har dog mest karakter af at skabe provenu til den skattereform, som partierne stemmer imod, bl.a. med henvisning til den skæve sociale profil, og at skattereformen er en forfejlet krisemedicin.

Forebyggelsespolitik er mere end nogen sinde før såvel en langsigtet som en aktuel politik, der bør bygge på et bredt og solidt flertal. Dette er ikke tilfældet her. Afgifter kan bruges aktivt som værktøj til at forebygge sygdomme og forlænge middellevetiden, hvad der er nødvendigt, når det er kendt, at 60 pct. af sundhedsudgifterne i 2020 vil gå til sygdomme, der kunne være forebygget. Afgifter på tobak og fødevarer har betydning for sundhedens sociale slagside, hvorfor S, SF og RV anerkender forslaget som et skridt i den rigtige retning.

Isoleret set er S, SF og RV ikke modstandere af højere afgift på tobak, især da det er et vigtigt værktøj for sundhedspolitikken. S, SF og RV vil dog også pointere, at regeringen i finanslovaftalen for 2003 bl.a. nedsatte tobaksafgifterne. Afgiften på cigaretter blev dengang sat ned med et beløb, der svarer til et prisfald på 4 kr. pr. 20-styks-pakke. Det skete ved at nedsætte afgiftssatsen med 11,76 øre/stk. fra 60,68 øre/stk. til 48,92 øre/stk., mens værdiafgiften på 21,22 pct. af detailværdien blev fastholdt. Forhøjelsen på tobak svarer således til tre fjerdedele af den afgiftsnedsættelse, regeringen gennemførte for hen ved syv år siden. De forhøjede afgifter vil således fortsat ligge markant under afgiftsniveauet fra før gennemførelsen af finansloven for 2003.

Med hensyn til afgifterne på chokolade, is og sukkervarer er der også perspektiver i højere afgifter, idet danskerne hvert år indtager 60 kilo sukker i gennemsnit, hvad der giver os en andenplads blandt OECD-landene, kun overgået af USA. Et overdrevet sukkerindtag øger risikoen for overvægt ganske betydeligt, idet sukker blokerer for optagelsen af sundere kost. Her har Forebyggelseskommissionen ligeledes udtalt sig til fordel for højere afgifter end dem, regeringen kommer med her. S, SF og RV noterer tillige, at regeringen med en øget afgift på 17 øre pr. liter sukkerholdigt sodavand nogenlunde rammer niveauet fra før afgiftsnedsættelserne i 2003, hvor regeringen satte afgifterne ned med 15 øre. Ud over disse bemærkninger om niveauet af afgifterne, er S, SF og RV kritiske over for udformningen af flere af de foreslåede afgifter.

Varegrupperne slik, is og chokolade pålægges højere afgifter uden hensyntagen til indholdet af sukker i de enkelte produkter. En række andre usunde og sukkerholdige produkter rammes ikke af øget afgift,

og skifter forbruget til disse varer som følge af den afgiftsmæssige forskelsbehandling, er der ingen sundhedsgevinst opnået. En afgift differentieret efter sukkermængden i varen ville give et større incitament både i forhold til forbrug og produktion af varer med mindre eller slet intet sukker. En lignende afgift på mættet fedt ventes vedtaget i efteråret 2009 og er også mulig at gennemføre for sukker. Der henvises til henvendelserne til Skatteudvalget vedrørende lovforslaget fra Dansk Industri, jf. bilag 7, og Dansk Isindustri, jf. bilag 11.

Et sundt alternativ til slik i form af nødder, mandler og andre kerner rammes tilmed også af øgede afgifter.

Cigaretter bliver dyrere med lovændringen, men discountcigaretter er fortsat væsentligt billigere end mærkevarer-cigaretter, selv om de ikke er mindre skadelige. Discountcigaretterne er endvidere stadig billigere i Danmark end i Tyskland efter afgiftsændringen.

S, SF og RV tilstræber skattepolitiske tiltag i sundhedsfremmende retning under stadig hensyntagen til grænsehandelsproblematikken. Regeringen udnytter desværre ikke mulighederne for en forbedret afgiftspolitik i forhold til cigaretter, tobak og usunde fødevarer, men har mest været optaget af at finde provenu til at finansiere de socialt skæve skattelettelser.

Et *tredje mindretal* i udvalget (LA) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og vil stemme hverken for eller imod det stillede ændringsforslag.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af skatteministeren, tiltrådt af et *mindretal* (V, DF og KF):

Til § 1

1) I nr. 7 ændres »13 kr. og 40 øre« til: »8 kr. og 90 øre«.
[Ændring som følge af forkert anført beløb]

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget indeholder en beløbskorrektur, således at afgiftssatsen nu forhøjes med 25 pct. som anført i forslagens bemærkninger.

Torsten Schack Pedersen (V) Karsten Lauritzen (V) Flemming Møller (V) Jacob Jensen (V)

Mikkel Dencker (DF) Pia Adelsteen (DF) Mike Legarth (KF) Charlotte Dyremose (KF)

Anders Samuelsen (LA) nfmd. Nick Hækkerup (S) John Dyrby Paulsen (S) Klaus Hækkerup (S)

Thomas Jensen (S) Anne-Marie Meldgaard (S) Jesper Petersen (SF) Niels Helveg Petersen (RV) fmd.

Frank Aaen (EL)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	2
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende L 206

Bilagsnr.	Titel
1	Meddelelse vedrørende høringssvar
2	Høringsskema, fra skatteministeren
3	Meddelelse om, at der åbnes for spørgsmål på lovforslaget
4	Henvendelse af 25/2-09 fra Dorthe Dybdahl, Gludsted
5	Fastsat tidsplan for udvalgets behandling af forslaget
6	Henvendelse af 1/5-09 fra De Samvirkende Købmænd
7	Henvendelse af 5/5-09 fra DI
8	Skatteministerens kommentar til henvendelsen af 1/5-09 fra De Samvirkende Købmænd
9	Henvendelse af 7/5-09 fra Foreningen af Statsautoriserede Revisorer
10	Skatteministerens kommentar til henvendelsen af 25/2-09 fra Dorthe Dybdahl, Gludsted
11	Henvendelse af 11/5-09 fra Dansk Isindustri
12	Henvendelse af 11/5-09 fra Bryggeriforeningen
13	Skatteministerens kommentar til henvendelsen af 5/5-09 fra DI
14	Skatteministerens kommentar til henvendelsen af 11/5-09 fra Dansk Isindustri
15	1. udkast til betænkning
16	Ændringsforslag, fra skatteministeren
17	2. udkast til betænkning
18	Skatteministerens kommentar til henvendelsen af 1/5-09 fra De Samvirkende Købmænd
19	Skatteministerens kommentar til henvendelsen af 11/5-09 fra Bryggeriforeningen
20	Skatteministerens kommentar til henvendelsen af 7/5-09 fra Foreningen af Statsautoriserede Revisorer

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 206

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om at oplyse, om de foreslåede afgiftsforhøjelser vil blive fulgt af en øget kontrolindsats over for varer indført fra udlandet uden afgiftsbetaling, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om ministeren kan bekræfte, at lovforslaget giver mulighed for, at 3-4 håndbryggere som en fælles aktivitet kan brygge en portion øl, der herefter deles, uden at der skal betales afgift heraf, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvad konsekvenserne for provenuet er, hvis forbruget af cigaretter skifter fra dyre cigaretmærker til billige cigaretmærker, til skatteministeren, og ministerens svar herpå

- 4 Spm. om at oplyse, hvad provenuvirkningen ville være, hvis minimums-afgiften på cigaretter hæves, så prisforskellen mellem de billigste og de hidtil mest efterspurgte cigaretter indsnævres fra de nuværende ca. 10 kroner pr. 20-styks-pakke til tysk niveau, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 5 Spm. om at oplyse, hvad provenuvirkningen ville være, hvis minimums-afgiften på cigaretter fastsættes, så prisforskellen mellem de dyreste og de billigste cigaretter indsnævres til det niveau, der p.t. er gældende i Tyskland, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm. om, hvilke antagelser omkring adfærd der ligger til grund for beregningerne, der estimerer provenukonsekvenserne ved ændret adfærd, jf. tabel 2 og 4, der vedrører henholdsvis afgifter på tobak og afgifter på chokolade, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm. om, hvor stor usikkerhed ministeren mener, at beregningerne af provenukonsekvenser ved ændret adfærd, jf. tabel 2 og 4, der vedrører henholdsvis afgifter på tobak og afgifter på chokolade, er behæftet med, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om, hvilke forudsætninger der ligger til grund for beregningerne af de samfundsøkonomiske konsekvenser i tabel 2 og 4, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om, hvordan de samfundsøkonomiske konsekvenser ser ud, hvis man i beregningerne tager højde for a) et fald i sygefraværet, b) et fald i udgifterne til behandlinger på sygehuse og c) en stigende middellevetid, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm., om lovforslaget omhandler, hvorfor der ikke er opstillet forskellige scenarier for priselasticiteten, når konsekvenserne af ændret adfærd estimeres, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om at redegøre nærmere for, hvorfor det efter Skatteministeriets opfattelse vil være i strid med EU-retten ikke at hæve afgiften på mandler, nødder og kerner på linje med de øvrige afgifter i chokoladeafgiftsloven, jf. ministerens svar af 5/5-09 på henvendelsen fra De Samvirkende Købmænd, jf. L 206 – bilag 8, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvilke sundhedsmæssige overvejelser der ligger til grund for at pålægge nødder og kerner en afgift, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvor stort provenuet ville være, hvis alle cigaretter i Danmark ville koste det samme som i Tyskland, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om, hvilke forudsætninger der ligger til grund for beregningerne af stigningen i grænsehandelen på grund af en øget afgift på cigaretter, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om, hvad provenuet på en forhøjelse af afgiften på sukkerholdigt sodavand ville være, hvis afgiften blev sat op med 0,24 kr. pr. liter, som oprindeligt foreslået, til skatteministeren, og ministerens svar herpå

- 16 Spm. om, hvordan ministeren forventer at en forskel på 51 øre/liter mellem sukkerfrie og almindelige sodavand vil afspejle sig i prissætningen af en 0,5 liter sodavand i dagligvarebutikker, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm., om ministeren vil kommentere følgende afsnit i DI's henvendelse af 5. maj 2009, jf. L 206 – bilag 7:
»På nuværende tidspunkt er der intet incitament til at udvikle sukkerfri produkter, nærmest tværtimod. Dette skyldes, at sukkerfri produkter pålægges den samme afgift som sukkerholdige produkter, men råvarerne til de sukkerfri produkter er dyrere end sukkerholdige råvarer. Af samme årsag er udbuddet af sukkerfri produkter stærkt begrænset og udgør under 1 promille af det samlede marked. Det lille udbud gør også, at de provenumæssige konsekvenser ved at friholde sukkerfri slik/konfekturprodukter er stærkt begrænsede.«, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvad provenueffekten vil være af ikke at øge afgifterne på mandler og nødder, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om, hvad provenueffekten vil være af at fritage mandler og nødder, der ikke anvendes i slik eller til produktion af marcipan og lignende produkter, for afgift, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om, hvor stor en stigning i forbruget af discountcigaretter frem for dyre cigaretter ministeren forventer som følge af de øgede afgifter på cigaretter, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm., om ministeren kan belyse provenueffekten pr. procent af cigaretforbruget, der flyttes fra forbrug af mærkevarecigaretter til forbrug af discountcigaretter, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm., om ministeren kan bekræfte, at også efter lovforslaget vil discountcigaretter være mærkbart billigere i Danmark end i Tyskland, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om at oplyse, hvorpå ministeriet bygger formodningen om, at det kan være i strid med EU-rettens forbud mod diskriminerende interne afgifter at opkræve en lavere råstofafgift i forhold til styk- og dækningsafgiften, samt om forholdet er eller vil blive søgt afklaret i EU, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om, på hvilket fagligt grundlag ministeren baserer sin vurdering af, at afgift på indholdet af sukker i forskellige fødevarer vil være administrativt meget dyrt, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om, hvorledes forslaget adskiller sig fra regeringens eget forslag om at indføre afgift på indholdet af mættet fedt, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm., om ministeren vil tage kontakt til industrien for at diskutere mulighederne for en omlægning, til skatteministeren, og ministerens svar herpå